

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การจัดการเรื่องโลกธรรม ๘ ของพระเถระในประเทศกัมพูชา
 ผู้วิจัย : พระสุภา โขติธำณ (สาย)
 ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ดร.พีรพงษ์ มาลา พธ.บ. (ปรัชญา), ศศ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา),
 Ph.D. (Philosophy)
 : พระมหาธนรัฐ ภูษเมโธ พธ.บ., ร.บ., M.A., (M.Phil.),
 Ph.D.(Buddhist Studies)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาโลกธรรม ๘ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท ๒) เพื่อศึกษาหลักปฏิบัติของสาวกต่อโลกธรรม ๘ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท ๓) เพื่อศึกษาวิเคราะห์วิธีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับโลกธรรม ๘ ตามทัศนะของพระเถระในประเทศกัมพูชา ผลจากการวิจัยพบว่า

โลกธรรม ๘ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท มีความหมายและลักษณะ คือธรรมที่มีประจำโลกเป็นธรรมดาของโลก ธรรมที่ครอบงำสัตว์โลกและสัตว์โลกก็เป็นไปตามอำนาจ เรื่องของโลกที่มีอยู่ประจำชีวิต สังคมและโลกของมนุษย์ เป็นความจริงที่ทุกคนต้องประสบจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตามมี ๘ อย่าง คือมีลาภ ไม่มีลาภ มียศ ไม่มียศ นินทา สรรเสริญ สุข ทุกข์ ซึ่งมีความหมายตรงข้ามกัน คือฝ่ายอิฏฐารมณ์ อารมณ์ที่น่าปรารถนา และฝ่ายอนิฏฐารมณ์อารมณ์ที่ไม่น่าปรารถนา

หลักปฏิบัติของสาวกต่อโลกธรรม ๘ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท คือ ควรทำความเข้าใจรู้เท่าทัน ไม่เข้าไปยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นตัวเราและใช้สติปัญญาพิจารณาให้รู้ตามความเป็นจริงว่าสิ่งนี้ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ไม่ใช่ตัวเราของเรา เมื่อพระสาวกพิจารณาเช่นนี้แล้ว โลกธรรม ๘ ก็ไม่สามารถครอบงำจิตใจของพระสาวกได้ เพราะสติปัญญาคอยเป็นเกราะป้องกันไม่ให้โลกธรรมย่ำยีได้ จึงพิจารณาให้เห็นตามความเป็นจริงรู้เห็นว่าเป็นสังขารว่า สิ่งเหล่านี้ไม่เที่ยง ไม่คงทน ไม่นานก็แปรผันไป ไม่ว่าจะมาในรูปแบบที่น่ายินดีและไม่ยินดีอันมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตสำหรับพระสาวกเป็นอย่างมาก สำหรับหลักในการปฏิบัติต่อโลกธรรม ๘ นั้นพระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้อย่างเด่นชัดว่า เป็นหลักของพระธรรมวินัย ไว้ให้พระสาวกได้ยึดถือประพฤติปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นการปฏิบัติไปสู่ความดับทุกข์โดยสิ้นเชิงกล่าวคือ การปฏิบัติตามหลักธรรม มีธัมมัญญตา ความรู้จักธรรม รู้หลัก รู้จักเหตุ คือ รู้หลักความเป็นจริงและอัตถัญญตา ความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมายคือ รู้ความหมายรู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำหรือความเป็นไปตามหลักธรรม

วิธีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับโลกธรรม ๘ ตามทัศนะของพระเถระในประเทศกัมพูชา ทั้ง ๕ ท่าน ด้านความหมายของโลกธรรมไม่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกันเพียงรูปศัพท์และวิธีการลักษณะของโลกธรรมตามทัศนะของสมเด็จพระธัมมสิริ (ลวี แอม) กล่าวว่า มีลักษณะตามที่ท่านกล่าวไว้ว่า ชีวิตเราทุกคนย่อมประสบกับโลกธรรม ๘ อย่างนี้ คือธรรมประจำโลก คือได้ลาภ เสื่อมลาภ ได้ยศ เสื่อมยศ สรรเสริญ นินทา สุข ทุกข์ อภิธรรม ๔ ประการ ข้างฝ่ายความไม่น่าปรารถนา ไม่น่าพอใจ คือ การที่เสื่อมลาภ เสื่อมยศ นินทา ทุกข์ และถูกกำจัดทั้งโดยอนาคามีมรรค อภิธรรม ๔ ประการ ข้างฝ่ายความน่าปรารถนา น่าพอใจ ๔ ประการ คือ ได้ลาภ ได้ยศ สรรเสริญ สุข ถูกกำจัดทั้ง โดยอหัตมรรค คือ ให้ใช้กฎเกณฑ์ในการตัดสินใจใช้สติปัญญาพิจารณาเพื่อกำจัดทั้งตามระดับเป็นทางปฏิบัติเพื่อบรรลุผล เป็นต้น และด้านหลักปฏิบัติให้ได้ทราบชัดในหลายแง่มุมที่ต่างกันบ้าง คล้ายกันบ้างแต่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ ความพ้นทุกข์

Thesis Title : A Study of the Method of the Eight Worldly Conditions Management in the Point of View of the Cambodian Senior Monks

Researcher : Phra Sokha Jotiñāṇo (Say)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Dr. Peerapong Mala
B.A. (Philosophy), M.A. (Ethical Studies), Ph.D. (Philosophy)

: Dr. Phramaha Thanarat Ratthamedho
B.A., (B.Pol.Sc), M.A., (M.Phil), Ph.D.(Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 20, 2016

Abstract

The aim of this research is 1) to study of Loka-Dhamma in Buddhism 2) to study of practical method of followers on Loka-Dhamma in Buddhism and 3) to study of the relationship of Loka-Dhamma on the attitude of Cambodian senior monks.

The result of research finds that;

1) The meaning and character of Loka-Dhamma in Buddhism is the worldly normal truth, the world covered-truth and the human being is flowed on it. Loka-Dhamma is the normal truth for daily life, society and human's world. Human has to experience whether like or dislike. There are 8 in number; gain (Labha), loss (Alabha), fame (Yasa), obscurity (Ayasa), blame (Ninda), praise (Pasamsa), happiness (Sukha), pain (Dukkha). It divided into 2 group desirable emotion (Ittharamana) and undesirable emotion (Anittharamana).

2) The practical method is to realize the truth and does not involve or misunderstand as one's belongs. One should consider the truth as impermanent, suffering and non-self. Having considered, the Loka-Dhamma cannot control one's mind because one's consciousness can protect from the Loka-Dhamma. One should consider the truth that Loka-Dhamma was impermanent, un-strong and shortly changed. The Loka-Dhamma as desirable emotion and undesirable emotion reflected for the Buddhist followers. The Buddha taught his disciples to be attitude for Loka-Dhamma as followings; realizing the Dhamma and understanding the cause

(Dhammannuta), understanding the meaning and knowing the purpose (Atthannuta) and realizing the result due to own's action and follows karma.

3) The relationship of Loka-Dhamma on the attitude of Cambodian senior monks 5 parts. The meaning of Loka-Dhamma is not different but the term and character is different. Somdej Phradhammalikhit points out the meaning of Loka-Dhamma that Loka-Dhamma is worldly Dhamma namely; gain (Labha), loss (Alabha), fame (Yasa), obscurity (Ayasa), blame (Ninda), praise (Pasamsa), happiness (Sukha), pain (Dukkha). For desirable emotion (Ittharamana), it can eradicate by the Path of Non-Returning (Anagami-magga). For undesirable emotion (Anittharamana), it can eradicate by the Path of Arahantship (Arahatta-magga). The attitude of Somdej Phradhammalikhit on Loka-Dhamma is to consider how to practice on the purpose of realizing the truth and practical understand various ways whether similar or difference but there is only one way; meaning no-suffering.